

Warszawa, 4 lutego 2022 roku

Sprawa: Środki na finansowanie inwestycji
w zakresie wodociągów
i zaopatrzenia w wodę oraz
kanalizacji

Znak sprawy: ST3.4701.40.2022

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Krzysztof Kołtyś
Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Lubelszczyzny

ul. Okopowa 5/355
20-022 Lublin

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z przekazaniem w imieniu Związku Gmin Lubelszczyzny Stanowiskiem Zarządu Związku z dnia 21 stycznia 2022 r. w sprawie wydatkowania kwot w ramach uzupełnienia subwencji ogólnej przeznaczonych na finansowanie inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz kanalizacji – uprzejmie informuję.

Zasady wsparcia finansowego z budżetu państwa gminnych inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz kanalizacji określają przepisy znowelizowanej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Środki przekazane na podstawie art. 70e i art. 70f ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego mają charakter subwencji ogólnej. Zgodnie z art. 7 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, o przeznaczeniu środków otrzymanych z tytułu subwencji ogólnej decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Tym samym o sposobie wykorzystania otrzymanych środków w każdym przypadku decyduje samodzielnie gmina uwzględniając przepisy ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady gospodarki finansowej gmin.

Środki z powyższych tytułów zostały przekazane na rachunki gmin 2 grudnia 2021 r., a więc miały wpływ na wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego roku 2021.

Gminy mogły przeznaczyć otrzymane środki na finansowanie swoich zadań, zgodnie z decyzją organów gminy i wydatkować je już w 2021 r. W przypadku, gdy na koniec roku 2021 w budżecie pozostały niewykorzystane środki, stanowią one przychody budżetu roku 2022 z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych bądź z tytułu wolnych środków, w zależności od wyniku budżetu danego samorządu.

Pragnę podkreślić, że obowiązkiem gminy nie jest wydatkowanie na zadania inwestycyjne z zakresu wodociągów i kanalizacji tych konkretnych środków, które zostały przekazane na rachunki gmin 2 grudnia 2021 r., lecz ich równowartości lub wyższych kwot. Co więcej, wydatki na te zadania mogły być ponoszone nie tylko w roku 2021, lecz także w latach 2022-2024.

Obowiązkiem gminy, wynikającym z ustawy, jest przeznaczenie na finansowanie inwestycji w zakresie odpowiednio kanalizacji lub wodociągów i zaopatrzenia w wodę kwoty wydatków nie mniejszej niż równowartość środków otrzymanych z budżetu państwa w 2021 r. na finansowanie inwestycji, czyli o wartości równej lub wyższej otrzymanej kwocie. W latach 2022-2024 decyzja o źródle sfinansowania omawianych wydatków inwestycyjnych będzie pozostawała w gestii organów każdej gminy.

Znowelizowane przepisy nie wskazują konieczności uwzględnienia wkładu własnego gminy, ani jego wysokości. Przywołana w stanowisku Związku wypowiedź dla serwisu Samorządowego PAP, dotycząca wkładu własnego, nie odnosiła się do środków na uzupełnienie subwencji z przeznaczeniem na inwestycje wodociągowe lub kanalizacyjne, lecz środków z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 26 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W przypadku otrzymania środków z puli przeznaczonej na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji, gmina w latach 2021-2024 powinna zrealizować wydatki w kwocie nie mniejszej niż równowartość otrzymanych środków na inwestycje w zakresie kanalizacji. Obecne brzmienie przepisów nie pozwala przyjąć, że obowiązek wynikający z ustawy zostanie zrealizowany jeśli gmina poniesie wydatki na inwestycje w zakresie oczyszczania ścieków. Zgodnie z obecnym brzmieniem, warunkiem prawidłowego wykorzystania środków przez gminę jest przeznaczenie na finansowanie inwestycji w zakresie kanalizacji wydatków w wysokości takiej samej (lub wyższej) co środki otrzymane z budżetu państwa.

Ta sama zasada dotyczy inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę

Niemniej jednak, w związku z napływającymi sygnałami z jednostek samorządu terytorialnego, przewidywane są zmiany rozszerzające zakres zadań, które będą mogły być zrealizowane w celu wykonania postanowień ustawy. Przewiduje się, że obowiązek przeznaczenia przez gminę w latach 2021-2024, na finansowanie inwestycji w zakresie kanalizacji wydatków nie mniejszych niż równowartość otrzymanej kwoty, będzie spełniony także w przypadku gdy gmina w tym okresie poniosła wydatki na inwestycje w zakresie usuwania i oczyszczania ścieków lub na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Umożliwienie wydatkowania środków przeznaczonych na inwestycje w zakresie kanalizacji, również na inwestycje w zakresie usuwania i oczyszczania ścieków lub na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków uzasadnione jest przede wszystkim rozporoszoną zabudową w niektórych gminach.

Warto też podkreślić, że inwestycje w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków wpisują się w zobowiązania Polski w zakresie gospodarki ściekowej. W Polsce pomimo wysiłków i znaczących nakładów finansowych na realizację inwestycji w gospodarce ściekowej nadal aktualny pozostaje problem pełnego wdrożenia postanowień dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. U. L 135 z 30.5.1991, s. 40) – tzw. dyrektywy ściekowej.

Na potrzebę wsparcia finansowego w zakresie finansowania inwestycji w infrastrukturę

ściekową wskazywała także strona samorządowa Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Uznając zasadność wsparcia inwestycji z zakresu kanalizacji, na ten cel przekazana została z budżetu państwa kwota 3 mld zł w formie uzupełnienia subwencji.

Inwestycje w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz kanalizacji mogą być finansowane także z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, oferującego bezzwrotne i bardzo wysokie dofinansowanie inwestycji jednostek samorządu terytorialnego. Celem programu jest zwiększenie skali inwestycji publicznych poprzez bezzwrotne dofinansowanie; wysokość wsparcia to od 80% nawet do 95% wartości zadania (w zależności od obszaru).

Wyrażam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia oraz zapowiedziana nowelizacja ustawy usuną wątpliwości i pozwolą na realizację inwestycji na rzecz mieszkańców Państwa gmin.

Dodatkowo informuję, że Ministerstwo Finansów przygotowało wyjaśnienia dotyczące stosowania omawianych przepisów. Wyjaśnienia te są dostępne na stronie internetowej www.gov.pl w zakładce:

Ministerstwo Finansów / Co robimy / Budżet państwa / Budżety jednostek samorządu terytorialnego / Komunikaty i opracowania / 2021 r. / Informacja o środkach subwencyjnych dla JST w 2021 i 2022 roku na dofinansowanie ich zadań własnych

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia

Ministra Finansów

Sekretarz Stanu

Sebastian Skuza

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/